

Beogradskie Novine

Br. 202.

BEOGRAD, srijeda 25. jula 1917.

Izazve: dnevno u Jutro, ponedjeljkom posije podne.

Pojedini brojevi:
U Beogradu i u krajnjim zapadnim od
o. i kr. čita po cijeni od 8 kolar
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini
i Dalmaciji po cijeni od 10 kolar
Izvan ovog područja po cijeni od 12 kolar

Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajnjim zapadnim od
o. i kr. čita za jednu i dva godina 250
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i
Dalmaciji 200
Ustalih krajevima Austro-ugarske monarhije 250
U Instraviru 450

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Toplišin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon br. 245.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 24. jula.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog:
Pobjeda zapadno od Tarnopola slomila je ruski otpor između gornjega Sereta i tatarskog klanca. Sjeverno od Trembovle dohvatiše se njemačke čete istočne obale Sereta; ruske čete, koje su tu bile izbačene protiv njih, nisu ni u koliko bile u stanju da osvoje ovaj uspjeh. U toku borbe prekorile su austro-ugarske divizije oblast oko mjesta Podhajce. Isto su tako savezničke čete s obiju strana Dnjestra prešle u nastupanje, uporno goneći protivnika. Unaglo razvoju dogadjaja još nikako nije moguće da se prebroje zarobljenici i da se utvrđi količina svakovrsnog plijena, u opšte, da se iznadje i odvriće u pozadinu sa materijalom, što su ga Rusi morali ostaviti na poprištu borbe, kada su ga naglo, gotovo u bjegstvu, napuštali.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

Ruska vojna uprava vanrednom okolnošću pokušava da olakša položaj svojih potučenih istočno-galičkih vojski time, što vrši napade promjenljivog obima; u Karpatima želješi su to u prvi mali postići djelimičnim ispadima. Na kromediji, u tolgješkom kraju, kao i između dolina Casinua i Putne u toku jučeranjeg dana odbijeno je nekoliko takvih naleta. Sjeverno od doline Putne Rusi su udruženi rumunjskim bataljunima iznova prešli u napad.

Front maršala pl. Mackensena:

Na rumunjskom zemljištu skrhalo su se rusko-rumunski napadi već u topovskoj vatri.

Talijansko bojište:

Na kraskoj visoravni i kod Vodice razvile su obostane artiljerije s vremenom na vrijeme zamašnu djelatnost.

Jugo-istočno bojište:

Nije bilo značajnijih dogadjaja.

Načelnik glavnog stožera.

Podlistak.

Milorad M. Petrović:
Kišne kapi.
(Plešcev).

Kišna kapija, kaplju pišta:
„Zašto i mi, i ostale,
Što kucamo u prozore
Sirotinjske kuće male?“

Kaplja kapljii odgovara:
„Da javimo širom sveta,
Al ponajpre siromatu,
Da će biti berćeta!“

Milorad M. Petrović:
Varnice.

Neki nose naočare iz potrebe, neki iz kicošluka. I jedni i drugi su kratkovidi.

Ratovanje je slično pokretima harmonike, tu se najzimenično razvlači i skuplja uz pratnju tonova, koji su ili prijatni, ili neprijatni, ali svirač uvek po volji.

Zene koje nose sukne od tula, znaju šta se muškarcima dopada. Muškarci, koji drže budjelar u unutrašnjem đepu, znaju šta se ženama dopada.

Mnogi svjetitelji u kalendariima došli su svjetiteljski oreol samo zbog toga, što su mogli da nadžive po jednu ženu.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 24. jula.

Odmazda.

Nesravnjivo hrabre čete središnjih vlasti ulaze i u četvrtu godinu rata sa razvijenim pobjedničkim barjacima. One ovih dana grade novo jedno, veljebno i neprolazno djelo — borbu i pobjedom. Vodjene vršnjim generalima one tjeraju pred sobom poraženoga neprijatelja brzinom, koja podsjeća na slavne dane kod Gorlica i Tarnowa. Izabran je dobar i plodan put: Ruski front kočeva već od Tarnopola sve do Karpat. Neprijatelj, iako se još ovdje nije grčevito suprostavlja na očajni otpor, ne može nigdje dulje da izdrži, i uvijek na novo mora da popušta pritisku austro-ugarskih i njemačkih četa i duševnoj nadmoći njihovih vodja. Na izrivenim grudvama teško iskušane zemlje sazrijevaju od časa do časa uspjesi, koji su u proteklim godinama ratu već postali tradicijom središnjih vlasti. Procjenjujući dogadjaje u istočnoj Galiciji čisto vojnički, možemo najnovije pobjede nazvati tekvinom, koja nije Rusima bila nikada dosudjena. Brzi probor protivničkog fronta, koji su današnji stratezi slavili kao alfu i omegu svojih iskustava; sljavit napadaju, koji već prvim svojim udarom uzdrma cijelim dubokom naničnim odbrambenim sistemom protivnika; oštros i nesmiljeno proganjanje sjedinjenim silama s podjednako stisnutom pesnicom spremnom na nove udarce — to, ovaj bezizgledni san svih vodja sporazumnih sila u istočnoj se Galiciji i opet jednom oživotvorio i postao primjerom, kako treba raditi da se takva djela mogu i izvršiti.

No pobjednički pohod austro-ugarskih i njemačkih četa imade i jedno drugo, više, moralno značenje. Riječ se kada dosada dogadjalo, da su službeni izvještaji savezničkih vrhovnih vojnih uprava razlagali motive, koji su bili mjerodavni za njihove zaključke. To se dogodilo jedino onda, kad je trebalo vjerolomnom savezniku na jugu monarhije pokazati zube; onda se po prvi puta u razlaganju našeg glavnog stožera pojavila riječ „izdaja“. Sada pak doznaće cijeli svijet, zašto je došlo do protivofenzive u Zlota Lypa i Strypi: radi se o krvavoj odmazdi protiv besavjesnih

rovaša u zapadnim i prekoatlanskim centrima neprijatelja središnjih vlasti; radio se u shažnoj pouči za skrupulozne izdajnike bivšega ruskoga carstva, na čijem čelu sada sloji patološki histeričar Kerenski.

Kocka je pala, i krug onih propalica, koji u ovaj čas u Petrogradu po engleskoj svrći hoće da kroji sudbinu svijeta, neka sad razbijaju glavu, kako će da odoli nesreći, koju je sâm izazvao. Već ponovno vrije u cijeloj zemlji, i po ulicama ruskih gradova teče krv stotinu i stotinu žrtava, što nijesu više mogle da nadaju izlaza iz čor-sokaka krivo shvaćene slobode. A neumitna smrt, kojom umire nevini ruski mužik na istočno-galičiškim razbojništva, dopire daleko u unutrašnjost, do najudaljenijih pokrajina svete Rusije, gdje starci i žene beznadno pružaju ruke na doček svojih milih i ne mogu da shvate, da se umjesto obećanog spaša i mira, nad njihovu djecu nadvila grozota i očaj. Plaćenici su sporazumnih sila opteretili tragičnom krvnjom čitav jedan narod od mnogo milijuna. Oni su ga prvo svim prepređenim trikovima zapadno-evropske metode razbudiši iz tupoga i ravnodušnog sna, u kojem je počivao, pa su mu stavljali u izgled plodove, koji su bili baš time primamljiviji, što su se potpuno gubili u maglovitoj daljini. Ali umjesto ispunjenja došla je poruga, umejsto djela ostale su prazne riječi, a umjesto mira nadložila je klanica.

Valja sačekati, kako će gromovnici oko Lloyd Georgea primiti udarac, koji je zadobio njihov saveznik na istoku. Oni glasovi njihove plaćene štampe, koji su do danas doprli do nas, već zvuče kao besvjesni i ludjački škruti zuba. Iznajprije su se zadovoljili sa sistemom, koji im je dosada pripomogao do njihovih labavih „pobjeda“: surovim su se načinom nabacili na neprijatelja i njegovo ratno umijeće hijeli okljeti. Pošto sve dogadjaje životu procjenjuju po vlastitom mjerilu, raširili su laž, da je do današnjega stanja dovela — moć zlatnika. Njemačka je naprostio kupila većinu u Rusiji i mnoge ruske divizije potplatila svojim novcem! Tako nekako slično glase njihovi argumenti. Pobjede na istoku nijesu prema

njihovom shvaćanju u stvari nikakve pobjede središnjih vlasti. Njihovo snažno oružje nije tu uposte ili je sasma malo odlučilo! Ta dobro pripremljena podmuklost imala je do duše u početku i nekih uspjeha, no o tome nije vrijedno ni govoriti.

Mržnja protivnika središnjih vlasti može da se ispolji u ovoj ili u onoj formi, središnje vlasti i predobro znaju, što imaju da drže do ovih bagatelisanja i zlobnih doskočica. Tri godine rata naučile su ih, da razaberu pravo stanje stvari i preko riječi londonskih i pariških državnika te da svaku njihovu pobudu svedu na psihološki temelj.

Neprijatelje središnjih vlasti moraju u ovo teško vrijeme da ispunе velikim strahom prije svega ove dvije spoznaje: sudbina Rusije kao najneizvjesnija tačka velike istorije budućnosti i impozantna sila, koja se ponovno ispoljila u najnovijim pobjedama središnjih vlasti. Slom, koji prijeti najjačemu savezniku i pobjednička pjesma sjedinjenih nesavladivih protivnika — u istinu, no očigled ovakvih dogadjaja, mora da se ozbiljno zabrine svaki državni sporazumnih sila. To su dva nova razočaranja za sporazumne sile, a dva pozitivna uspjeha za središnje vlasti. Takav je u ovom času bilans groznoga računa, što ga nazivljeno svjetskim ratom.

Zauzeće Tarnopola.

Kb. London, 24. jula.

Kako Reuterjavlja, njemačke čete su zauzele Tarnopol.

Njegovo Veličanstvo na istočnom bojištu.

Sastanak sa njemačkim carem,

Kb. Beč, 24. jula.

Njegovo Veličanstvo car i kralj je, produžujući svoj put po frontovima, proveo jučer dan u oblasti njemačke južne vojske. Kad je monarh, koji se zbog ljudi državnih poslova morao povratiti u Beč, saznao, da će odmah poslije Njegovog odlaska prisjeti na istočno-galičiški front Njegovo Veličanstvo njemački car, naredio je, da se Njegov voz zadrži kod Podgorce, kako bi Svome prijatelju i savezniku mogao

sišnuti ruku na austrijskom zemljištu. I car Vilim je za kratko vrijeme prekinuo svoj put u Podgorcu. Oba monarha su se pozdravila neobično iskrevo i provela su u uzajamnom razgovoru četvrt sata. Za vrijeme svoga kratkog bayvljenja car Vilim se pozdravio s prvim glavnim dvorskim meštem princem Hohenloheom — glavnim pobočnikom princentom Lobkowitzom, a car i kralj Karlo se pozdravio s prtnjom cara Vilima, koja je izasla iz zasebnog voza. Poslije vrlo iskrenog rastanka car Vilim je produžio svoj put na front, a car i kralj Karlo svoj put za Beč. Ministru spoljnih poslova grofu Czerninu je na redjeno da prati njemačkog cara na njegovu putu za front.

Rusija u ratu.

„Rusiji prijeti opasnost!“

Očajni vapaj privremene vlasti.

(Naročiti brzajav „Beogradske Novine“) Zeneva, 24. jula.

Svjaccarski brzajavni uredjavlja: Francuska cenzura nije dozvolila listu vima objavljuvanje ruskog ratnog izvještaja. Listovi spominju samo u nagovještajima, da taj ratni izvještaj čini za prodor Njemačaca kod Smorgona odgovornima Leninove pristalice u vojsci. Privremena vlast izdala je manifest, u kome kaže: Izbio je čas opasnosti! Čelo njemačkog cara prohle su front narodne revolucionarne vojske ruske, što im je olakšala zločinacka lakomisljenost, sljepi fanatizam i izdajstvo izvjesnih ljudi. Novi slobodnoj Rusiji prijeti raspad. Dalje je izdala vlast proglaša da održi s polja i iznutra i uvjerava, da se neće proliti ni jedna kap krv vojničke za ciljeve, koji su strani osjećajima demokracije. Vlast namjerava da pozove saveznike u avgusu na konferenciju radi uticanja opšte spoljne politike sporazuma. Najzad se obećava niz umutnih reforma.

Novi ozbiljni nemiri.

(Naročiti brzajav „Beogradske Novine“) Stockholm, 24. jula.

„Daily Chronicle“ javlja iz Petrograda: U Nižnjem Novgorodu izbili su ozbiljni nemiri. Vojničke čete prisvojile su vlast nad gradom. Mjesni radnički i vojnički savjet pobjegao je. Po gradu se pješčaka. Njemački agenti rade po svojim zemljama, da spriječe rusku ofenzivu. Da bi se tome doskočilo, treba prije svega učiniti bezopasniju Lenineve pristalice.

glavica kao i tupih, majih nemirnjakovića kao i tih dječice. Medju bistre nemirnjakoviće spadao je i Gjurica. Već na prvi pogled vidjelo se, da on nije tupo dijete. Izraz njegova lica, kao otvorene i bistre oči govore li su, da Gjurica umije svojim očima gledati, užimaju slušati i svojom glavicom misliti. Dolazio je redovno u školu, samo kada bi udarila strašna puščavina i mečava, onda je mjesto u prvoj klupi stajalo prazno. Premda mu je kuća daleko u selu bila, znao je on katkad i po velikom nevremenu doći u školu. Sa zanosišom gledala sam tog malog junčanu koji je svojim razgaljenim prslima upravljao buri i mečavi. A nije mu to nikada naudilo, uvihek je bio zdrav. Gjuro je bio dijete planine.

Jednoga dana mečava je strašno pušila, te uprav nije dala čovjeku ni dihati. Meni i mojim malim djacima bilo je ugodno u toploj sobi, samo se briňula, kako će po ovakvom vremenu kući. — U to se otvore vrata moje sobe, a unutra stupi neka seljakinja. Bila je sva srušena, te je nijesam ni prepoznala. Upitao je šta hoće, a ona mi veli: Pusti mi malog da ide sa mnom kući, jer vidiš kakvo je vrijeme. Poginuće mi dijete, ako sâmo ode! A kako je ona dovede k meni. Seljakinja neobzirno se na me, podje odmah među klupe, da potraži mezimče svoje. Valjada je slutila, da ga ovdje mora naći. I zbilja ne potraža dugo, nadje ga. „Ah evo mi ga janje moje“ progovori sva sretna i uljavit maljša da ga zagrabi i poljubi. Ali jest da! — On se junački branio i otima. Biće da se slijedio, da ga mati miluje i ljubi pred očima djecom. Djeca se smijala, a maljšan se jednako otima i crvenio. Ona ga je milo i željno gledala, a onda se obrati k meni: Dobro mi ga pazi i gledaj mlađa moja, znaš ovo jedno, pa kô oko u glavi!“ Ja joj rekoh da se ne boji za njega, da će mu ovdje vrlo lijepo biti. Ona se time nekako primiri i ode. Prošlo je otada dosta vremena. Ja već dobro upoznala moje maljšane. Oni se posve sprljatelište sa mnom, a i ja s njima. Bilo ih je svakojakih. Bistrih

Otmjenost i duhovitost mogu da druguju, ali to biva vrlo retko. Oni se medusobno snose, ali se ne trpe.

Ljudi koji imaju široku ruku, imaju široko i srce. Sebični ljudi idu uvek sa stisnutom rukom i stegnutim srcem, koje je slično svojoj pečurki.

Kad jedan tvrdica hoće da ti odbije molbu, on ne odgovara ništa. On se napravi bolestan i gluš.

Stare žene pomodarke slične su sličnim haljinama, koje se krpe i prefarbavaju, dok se ne poderu.

Mnogi razlozi su početak sumnje; sumnja je početak nesporazuma; nesporazum je gotova svadja.

Čelavost je odlika ljudi koji se približuju savršenstvu.

Ruski dogadjaji i sporazumne sile.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zeneva, 24. jula.

Pariški listovi priznaju, da će po-vodom dogadjaja u Rusiji program konferecije u Parizu morati pretrpti iz-vjesne promjene. Poluzvanični organi napadaju oštrom rječima kneza Lvova i sve zastupnike umjereni stranaka, čija je sudobnošta slabost uništila naj-glavnije odluke sporazumnih sila. Sad se slavi neumoljiva strogost Kerenskog.

Buchanan — odstupa.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 24. jula.

Premja izvještajima svih petrogradskih listova osjeća se engleski poslanik Buchanan jako zamorenim i smjera da iz zdravstvenih razloga sa svim napusti svoj položaj. Očekivano su posljednji dogadjaji, koji su nosili na sebi odlučno neprijateljski karakter prema Engleskoj, „izazvali“ i zamorenost i bolest.

Pridolazak četa u Petrograd.

Kb. Stockholm, 24. jula.

„Novo Vremja“ javlja: Radi održanja reda prisjelo je u Petrograd iz Dvinskog 60.000 ljudi pješaka i topništva.

Kerenskij na frontu.

Kb. Petrograd, 24. jula.

Reuter javlja: Kerenskij je u su-otu otputovao na front. Jedno iz-slanstvo vojnika istočno-morske flote je tako isto otišlo na front po zahtjevu središnjeg odbora radničkog i vojničkog savjeta.

Knez Lvov o svom odstupanju.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Petrograd, 24. jula.

Petrogradski brzjavni tredjav-ja: Ministar predsjednik Lvov je u razgovoru o svojoj ostavci rekao: Ja mislim, da u sadanjem trenutku ne mogu ništa govoriti o uzrocima moje ostavke. Vlada nije još obrazovana, fek kad se rješi ministarska kriza moći će se o pojedinosti govoriti. Ja ču u svakom slučaju upravljati poslovima dok se ne najmenju moj naslijednik, kome će predati vlast, a to će biti vje-rovatno u toku dva do tri dana.

Knez Lvov je sebi za zamjenika predložio Kerenskog, koji je — kako je poznato — i imenovan.

Raspustanje finskog zemaljskog sabora.

Stockholm, 24. jula.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholmski list „Tidning en“ javlja preko Haparande iz Helsingforsa: Prema zvaničnom organu pri-vremena vlada je odlučila, da finski zemaljski sabor zbog poznate odluke raspušta. Kako dopisnik istog lista saznao, zemaljski sabor ne će o de-kretu raspustanja voditi računa. Očekuju se novi sukobi.

Izjave njemačkih prvaka o podmorničkom ratu.

„Leipziger Illustrierte Zei-tung“ objavljuje u svom najnovijem broju odgovore najvidjenijih ličnosti u Njemačkoj o podmorničkom ratu, od kojih odgovora iznosimo ove:

Prijestolonačljenik Vilim reko je: Nošene povjerenjem naroda, praćene žarkim željama, vodjene najbo-jljim našim prvacima, posluživane hra-

ode kroz vrata. Ona ostade još neko-liko časova kod mene. Pričala mi o svom Ojuru i svoje ime zapisati, pa i moje ime, govorila je seljakinja. A i u računu ga niko ne bi mogao pre-variti. Svašta je on naučio u školi — „No je li ti draga sada da si dala svog Ojuru u školu?“ upitao je ja. „Nije mi sada žao, ali mi ga je bilo žao. Jedva sam ga pregovorila, ali moralam sam. Velika bi mi globa bila, da ga nijesam dala. A da, vidiš šta Ojuri stric piše, on mu je i tutor.“ Kopajući po ne-jedrini izvježu zaprljanu ružičastu kar-tu i pruži je meni. Medju ostalim sa-jalo je i ovo napisano: „Ne žali se, žalji dijete u školu, jer teško onom koji je od kuće, a ne umije čitati i pisati. Kako bi meni danas vrijedilo da umijem či-tati i pisati“. „Pravo piše Ojuri stric,“ rekoh joj ja. „Da, pravo piše,“ ponovi ona pozdravi me i ode. Hvala Bogu, pomislih u sebi da je i naš seljak po-čeo već jednoč osjećati potrebu škole. — Mnogo sam ja već ovakih ružiča-stih vojniličkih karata pročitala, gdje pi-te: „Saljite djecu u školu.“

Književne vijesti.

„Jeka od Osijeka“.

Klub hrvatskih književnika u Osje-ku poslao nam je s molbom za uvršte-nje ovaj poziv:

Klub hrvatskih književnika u Osje-ku odlučio je izdati pod gornjim na-slovom kalendar za god. 1918. s alman-aškom, a čisti će utržak biti namje-njen za ratnu siročad. Bice u nje-mu uz zabavno i poučno štivo, opse-gan kalendarski dlo i sematizam grada

brom momčadi, omrznutne od neprijatelja, svagda spremne za nove podvige, neka naše uvijek pobijedosne podmornice prenose njemački stieg po svim morima i neka nauče svakoga, da je poštovanje toga stiega ultima ratio regis!

Hinden burg je rekao: Podmor-nički rat djeleuje! To je dosta!

Admiral pl. Cappelle je rekao: Dosadašnji uspjesi i stalno jačanje snage našeg podmorničkog oružja daje nam jemstvo, da će se rijeđe uz sarad-nju naše pobijedičke vojske slomiti en-gleska volja satiranja i da ćemo pobjedo-vnosno dovršiti nametnutu nam borbu za opstanak i budućnost naše otadžbine.

Veliki admiral pl. Tirpitz je rekao: Njemačkom načinu mišljenja je često puta teško padalo, da pravilno shva-ti englesku dušu i njezinu držanje prema strancima. Ona stoji s one strane dobra i zla. Mi je moramo upoznati u cijelom privrednom i vojnom vodjenju ra-ta Engleske prema neprijatelju, prijate-lju i neutralcima i pravilno joj izići na susret. Kad je britanska vlada uvidjela, da s obzirom na njemačku mornaricu ne može u duhu međunarodnog prava da izvede blokadu naše morske obale, ona je zatvorila Sjeverno i Istočno more kod Dovera i na sjeveru od Sollanda i nazvala je to: in effect a blockade, adapted to the conditions of modern (warfare) war-fare and commerce. Poslje dugih obzira prema Sjevernoj Americi i suzbijanja sopstvenih interesa, Njemačka je naj-nad 1. februara ove 1917. godine učinila to isto određivanjem zabranjene zone: in effect a blockade, adaptet to the conditions of modern warfare and com-merce. Naš podmornički rat nije toliko akt odmazde, koliko pravo naroda, koji se bori za svoj opstanak. Novo oružje u-slovljava nove norme i neda se stegnuti u one iz doba jedrenjaka. Nešto slično tome izvršilo se i u ratu na kopnu i u vazduhu. — Sta je dakle sad naš za-datak? Mi moramo s jedne strane da se čuvamo od neopravданog i zbog toga opasnog optimizma, koji bi na suprot iz-držljivom i odlučnom protivniku očekiva-brze uspjehu, uspjehu koji se mogu postići u teškoj borbi samo upotreboom iste izdržljivosti i iste odlučnosti, i to u toliko više, što je neprijatelj već odava-nog razviti mjeru za suzbijanje pod-mornica. S druge strane moramo i mo-žemo imati čvrstu vjeru, da ćemo postići naš cilj, ako bez lutanja i svjesni cilja budemo do kraja gredili putem, koji smo nastupili našim podmorničkim ratom. U pitanju o prenosu prekomorskog tovara teži sad odluka svjetskog rata. Cilj je upoznat, snage je napregnuta.

Finansijska bitka.

Wilson počinje da „organizuje rat“, pa pošto ne može da pošle željno očekivane milijune boraca, to je izmislio no-vu metodu modernog rata, koja bi trebala da umrtvi otpornu snagu središnjih vlasti. U tu svrhu ne samo da se pristu-pilo sužavanju slobode neutralaca u vi-đu „racioniranja“, već se spremi i fi-nansijska blokada otežavanjem uvoza zlata u Njemačku i otežavanje međunarodnih mjenjenih poslova na štetu središnjih vlasti. Karakteristično je, da „Morning Post“ naziva tu finansijsku blokadu posljednjom karikom u lan-cu, kojim treba da budu okovane središnje vlasti. Taj lanac treba dakle da nakon sporazumnih silama ono, što ne može da im pribavi njihova vojnička moć. Nije ni malo čudo, što se takva ideja mo-ga rodit u zemlji trustova, u zemlji, koja, kad je u pitanju novac, ne štedi ni svoje zemljake, a kamo li saveznike i neutralce, — o neprijateljima i da ne govorimo! Tu trustovsku metodu politi-

ke osjetila je na prvom mestu Italija. Njena misija, koja je imala da ubije Amerikanke o pravu Italije na izvjesna primorja, vratila se nesvršena posla, jer Amerikanci misle da će biti mnogo pro-bitačnije, da ta primorja ostanu pristu-pačna njemačima, nego da predju u svoju Italiju. A i Francuska je moralu takođe iskusiti plod te trustovske metode. Nje-zine finansijske transakcije za čudo brzo je otkupio New-York. Finansijska bitka, dakle, koju je otopela sjeveroamerička Unija tako reći protiv središnjih vlasti, u stvari ne pogdaja ove, nego najviše neutralce, čiji se svekolici privredni rad stavlja pod kontrolu bezobzirnog konkurenata, jer će Unija ovom kontrolom saznačiti sve poslovne tajne neutralaca, i time se na štetu ovih umjeti da koristi i poslje rata.

Nova potapljanja.

Kb. Berlin, 24. jula

Wolff u red javlja: U sje-vernoj zabranjenoj zoni naše podmornice su ponovo potopile 8 parnih bro-dova i 4 jedrenjaka. Ti su brodovi, u koliko se to moglo utvrditi, bili nato-vareni ugljem, drevima i životinjima na-mirnicama.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Njemačka stampa o govoru Lloyd Georgea.

Kb. Berlin, 24. jula

Govoreći o govoru Lloyd George-a upozoruje „Kreuzzzeitung“, na njegovo tvrdjenje da Njemačka vodi nasilnu politiku, na to, da je isii Lloyd George prije rata prizao ugro-ženi položaj Njemačke u sredini Evro-pe, da je dakle najbolji svjedok za od-branbeni karakter našeg rata, „Vossi-sche Zeitung“ veli, da Lloyd George govori kao što se djeci govori, a ne narodu.

Engleska stampa o govoru Lloyd George-a.

Kb. Rotterdam, 24. jula

Engleska stampa povoljno cijeni govor Lloyd Georgea i veli, da mu je to najbolji govor. „Daily News“ veli, u njemu nema onih besmislica, kakvih ima u zahtjevima Carsona, da Njemačka mora svoju vojsku povući do iza Rajne. Takvi su ispadl jednog člana ratnog kabineta neodgovorni i oni mo-gu samo vladati da čine smetnje.

Pred novim govorom Lloyd George-a.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 24. jula

Kako „Nieuwe Courant“ javlja, Lloyd George će 28. jula držati u Londonu govor i po mogućству što tačnije istaći ratne ciljeve Engleske.

Ozbiljan finansijski položaj Engleske.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 24. jula

Prilikom trećeg čitanja finansijskog zakona u engleskom domjem domu 17. jula zahtijevao je poslanik Harris od ministra finansija da se izjasni o fi-nansijskom stanju Engleske, koje mu izgleda da je ozbiljno.

Bonar Law je odbio da ulazi u pojedinsti, ali je naglasio, da niko ni

iliških“ i „Danice“ u Zagrebu, pa koliko se tom „napredku s jedne strane svaki raduje, toliko za podupert ga većima i u čverstih mnogi i mnogi željnim okom pogledju, da bi pored spo-menutih listova još kakvi k' istoj sverhi, ali drugim putem vodio, t. j. isklju-vozavšavni i skupu poučavajućimi sa-stavci bave se, rečene narodne listove podpomočago.“

Ilirizam je davno prošao, a na nje-govo mjesto vratilo se hrvatsko ime i ukorijenila hrvatska svijest.

Do hrvatskih je pak sadanjih kulturnih radnika i hrvatske javnosti, da se do danas ne izvedive Topalovićeve plemenite zamislji potpunoma i izvedu.

Književni natječaji „Matice Hrvatske“.

Uprava „Matice Hrvatske“ raspisuje sljedeće književne natječaje:

1. Iz zaklade grofa Ivana Nep Draškovića raspisuje se za g. 1917. nagrada od 2000 (dvije hiljade kruna za „najbolji pučki spis“, koji prema oporučnoj želji zakladateljevoj „ima-predaju duševnu i materijalnu na-gbražju“ hrvatskoga naroda. Prema od-ređbi zakladateljevoj ima se kod pro-sudjivanja djela paziti osobito na to: „da prednost dobije onaj spis, kojemu se prizna, da će najbolje doprinjeti pra-voj pouči narodu u praktičnim stvari-ma te time i unapredjenju njegovoga duševnoga i materijalnoga blagostanja.“

Svoje djelo preporučio je Topalović, „tim većima, što se iz Slavonije pojavljuje, starog ovog ilirske Domovine zavičaja“, a gdje dosele bijaše „zapre-kah: ne što bi Slavonci manje nego drugi Hrci zauzeli bili za jezik svoj i njegovo izdelavanje, kako što može biti neko, ali krivlje na njih potvara-ju — izuzamši bo malen broj koji tu-dih koji otudjenih domaćih (jer u svakom žitu kukolja ima) — plami svaki Slavonac platom od ljubavi prama svojim svakim od Boga blago-slavom obilno nadarenog Domovini, gori za svoj Rod, za svoj jezik, spome-nju se imena svoga, koje mu već samo kaže, našto je pozvan, za čim de teži po primeru pradeđih svojih.“

U uvodu svojega poziva s odušev-lijenjem ističe rad „Narednih novina

za trenutak ne treba da misli, da je zemlja u mogućnosti da jednakim to- kom izdaje novac, kojim se on u ratu izdaje, a da ozbiljno ne bude ošteće-na. Šta više, izjavio je ministar finan-sija, ja se bojam, da se ta šteta mnogo više i potpiće, nego li sad, ne ispo-lji poslje svršenog rata. Ja se ne uz-državam reći, da će prilike poslje svr-šenog rata biti takve, da će one, radi sayladjivanja i otklanjanja ozbiljnog stanja, sve kad bi u strašnim borbama bili pobijedoci, zahtijevati svu umje-nost i sposobnost kako vlade tako i parlamenta.

Borbe na zapadu.

Zestoka bitka na Chemin des Damesu.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Köln, 24. jula

„Kölnische Zeitung“ donosi Hayasovu vijest, koja je upućena neutr-alnoj štampi. U toj se vijesti veli: Borba na Chemin des Dames-u bje-sni najvećom žestinom. Teško njemačko topništvo pretrpava francuske rovove u ništavajućom vatrom. Izgleda da predsto-ji jedna nova verdunska bitka.

Amerika u ratu.

Zašto je Wilson odbio učestvovanje u pariškoj konferenciji?

Kb. Ženeva, 24. jula

„Corriere della Sera“ javlja iz Rima: Wilson je odbio učestvo-vanje u pariškoj zajedničkoj konferen-ciji zato, što Unija još nije u ra-tu s Austro-Ugarskom i Bu-garskom, te hoće da izbjegne miješanje u šakaljive ba-kanske prilike. List doznaće još, da će se konferencijski potanko baviti novom ruskom križom i najnovijim zvaničnim izjavama

O proizvodnji ranoga povrća.

(Nastavak).

Dobra zemlja za tople leće spremi se od dobro sagorjelog djubrela. Za to nam služi na prvom mjestu ono djubre, koje nam je služilo za zagrijevanje leje, a koje smo docnije, pred jesen, iz rupe izbacili. Izbačeno i na gomilu složeno, ono će sve više da sagorjeva, da trune, dok se na posletku, poslije izvjesnog vremena, ne pretvoriti u crnu zemlju. Ova zemlja, koja je na taj način postala, ima u sebi sve one osobine, koje su za predno uspjevanje povrća u toploj leći potrebne. Ona je sirkava, topla, rastresita, propustljiva i bogata na hranećim tvarima, koje se brzo rastvara.

Ovo djubre treba na četvrtastu gomilu složiti, sa strane dobro utapkat, a preko godine bar dva puta preturati i dobro izmiješati, pa opet na gomilu složiti. Ovako mora na gomili ležati godinu, dvije, pod uplivom svjetlosti i vazuđuha, ali ne treba da bude izloženo jakim vjetrovima ni žestini sunca. Treba i na to obratiti pažnju, da se gomila ne smeđa negdje na vlažno mjesto, da se zemlja ne „ukiseli“, jer onda ju ne smijemo upotrijebiti.

Od čistog djubrela dobivena zemlja mnogo je bolja i snažnija od istrulog, na primjer, bunjišta (komposta), koje je iz svakojake mješavine sastavljeno, a koje neki radi upotrijebljavaju — može biti u nedostaku zemlje od sagorjelog djubrela, jer za tople leće može biti dobra zemlja samo od sagorjelog stakog djubrela.

I onu zemlju, koju izbacimo iz tople leje, možemo s djubrelom zajedno pomiješati i na gomilu složiti; u tom slučaju morali bi češće tu mješavini preturati, a prije upotrebe prosijati. Ali, ta je zemlja iznadena, ona u sebi sad nema dovoljno snage i mi ju s toga ne možemo, ovaku kakvu je, odmah upotrijebiti za tople leje, nego ju moramo prethodno spremiti. Ko bi htio svoju zemlju da osnaži prelivanjem osokom (stajskom mokraćom), moći će za taj cilj uzeti samo govedju osoku; a tako osokom prelivenu zemlju, moraće bar godinu dana duže ostaviti da preleži; ranje ju ne smije upotrijebiti.

Za snaženje ove stare zemlje, možemo uzeti i živinarskog djubrela (od kokošaka, čuraka, golubova), pa i u tom slučaju mora zemlja pre upotrebe duže preležati.

Drugi sastavni dio, rekosmo da je livadska ili utrińska zemlja. Zašto? Zato, što bi u čisto djubrevitoj zemlji biljeke u porastu prebujine i klempe, a to ne bi bilo dobro; jer, čim bi na njih dopao u leju pripušten svjež, oštiri vazduh, bilje bi klonule, a da bi to sprječili, mi dodajemo onoj masnoj, djubrevitoj zemlji malo teže zemlje sa livade, ili sa utrine. Odmah ispod busa, treba zaduž 8–10 santimetara duboko zemlju otkopati, na gomilu smjesiti, pa i nju tako isto na gomili ostaviti da nekoliko mjeseci preleži, da „sazre“, i tek ju poslije toga vremena možemo onoj djubrevitoj zemlji primiješati. Zemlja sa ovi utrinama, na koje se stoku istjeruje na pašu i plandište, bolja je za ovaj cilj. Tako odležala i sazrela zemlja, izvrstan je dodatak zemlje za tople leje.

Treći je sastavni i neophodno potreban dio ovde — pjesak, bez koga se dobra zemlja za tople leje ne da ni zamisli. Pjesak je propustljiv, a takav je sastavni dio ovde baš potreban. Propusljivost je ona osobina, koja i sušu i vlagu bolje podnosi, no i jedna i druga

Srijeda

BEOGRADSKIE NOVINE

25. jula 1917.

Strana 3.

Razne vijesti.

Utisak vremena na iscjeljivanje rana.

U južno-afričkom ratu palo je u oči, da je bilo vrlo malo zaraza i da je iscjeljivanje rana brzo napredovalo. Sad je dokazano, da suša i sunce potpomažu iscjeljivanje rana, a vlagu da širi zarazu i sprječavaju iscjeljivanje. To dolazi otud, što ogroman dio raznovrsnih mikroorganizma napreduje samo u tmni i vlaži, a ne može da se razmnožava na suncu i suši. U ovom sadašnjem ratu liječnici su se uvjerili, da pri vlažnom vremenu bilo više raznih rana, nego pri suvom vremenu, i da je zaraza manje prenošena neposredno s jedne rane na drugu, a više posredovanjem dotičnih mikroorganizma, koji se nalaze skoro svuda na površini zemljinoj u neželjenoj količini. Pokazalo se, da su se teže iscjeljavale rane, koje su dolazile u dodir sa vlažnom zemljom, nego one, koje su bile izložene suncu i suši, zato, što u vlažnoj zemlji ima živilih mikroorganizma, koji otud prelaze na ranu, dok ih na suncu i suši manje ima, jer ne mogu da se razvijaju bez tmine i vlage. Istina je, da mikroorganizmi, koji prouzrokuju, koštu i srđobolju, vole sunce, ali njihov broj isčeščava prema broju onih, koji od sunca propadaju.

Napredovanje glečera u Švaicarskoj.

Glečeri su prostrane debele slijedeće mase, koje zbog svoje visine u višim regionima Alpa i ljeti odolijevaju sunčanom uticaju. U koliko ih ljeti sunčani zraci otope, u toliko i još za više ih nov snijeg za vrijeme duge zime obnovi. Za posljednja dva čovječja vijeka ti su glečeri u nižim regionima postepeno spadali t. j. topili su se; ali od četiri godine na ovomo opazilo se, da se ponovo stalno množe i povećavaju, te iz toga mnogi zaključuju, da je nastalo napredovanje glečera u Švaicarskoj.

Magareće meso.

U nekim krajevima Evrope počeli su da uvoze magareće meso za ishranu stanovništva. Cak i bolji krugovi kupuju rado to meso, jer kad se zgotovi kao meso od divljači, ono je po ukusu skoro ravno onome. Medutim, u mirno se vrijeme vrlo rado jelo magareće meso. Najfinija se nazme talijanska salama pravi iz tog magarećeg mesa.

August Šenoa:

Branka.

(Nastavak).

jako, kolika je ljubav, koja je trenom postala. Ima u našem životu nešto slično. Već za rane mladosti evo ste dočekali zlu sreću, nehar, nada vas je na mnogo prevarila, ali vi ste ustrajali tvrdno na svojem. I meni je zadesila slična kob, no nebijah žalibote ustrajan kao vi. Prevaren sam klonuo, smutio se, zašao stranputice. Sad hoću da se smirim, da živim pametno. Nada mi veli, da bi još mogao biti sretan, ali sam u vas. Dosta sam rekao. Gospodjice Branko, budite mojom ženom, dijelite sa mnogom dane života. Nemarite, da sam grof, a vi gradjanska kći. Čini mi se, da kod karaktera, kakvi su naši, neidu takvi vanjski biljezi u račun. Branko! Odgovorite mi skoro na moje pitanje. Bar odgovor je moje sreće zasluzilo, i kako rekoh, vaša odluka omjerice moju budućnost. Pozdravlja vas uz osobito počitanje grof Belizar J. Hermelin! Da znaš, kako mi je bilo, kad sam pročitala ovo pismo. Pritisnula sam ga k srcu, k ustima. Kroz suze sam priznala sebi, da mladoga grofa ljubim, neizmjerno ljubim. Stajala sam, neznajući šta bih učinila, misam se mogla dosjetiti zdravoj misli. Ja pa grofica, ja grofica! Šapnula sam sama sebi, opet, ne, ne, to je ludo to nije moguće. I šta bi rekao svijet? Grof ima svojih hira, pa uzeo učiteljicu. A bi li svijet vjerovao, da, bi li Belizar vjerovao, da je u mojem srcu za mladoga bogatoga grofa tajna ljubav? Ne bi svijet bi rekao: Ta cura ima više sreće nego pameti. Mladome je grofu zaslijepila oči, a blaženi taj čovjek misli, da se zaljubila u njega a ne u njegov imetak. Takovim umovanjem trapila sam se dan i noć. K tomu nadodje mi još druga misao. Branko, rekoh, nisi li se u duši zavjetovala svetim zavjetom, da će sve sile posvetiti prosvjeti svoga naroda; a sad na početku puta da staneš, da skreneš stranputice na stazu prijateljnosti, gospodarstva? Sto će ti reći svijet, što drugarice tvoje? Junaci se, reći će, da će urediti za hrvatski narod više, nego mi, a kad tamo junakinja na prvom koraku zapela i bacila se u naručaj grofa, koji mari i nemari za hrvatsko. Tako sam ti sama sebi govorila i proti svomu se srcu horila. Najednom mi dodje velko zapečaćeno pismo. U zamotu nadjem dekret od velikog župana, gdje me hvali radi lijepog napretka i uspjeha u školi. Cijelo pismo nebijaše sastavljeno običnim suhim sloganom, već ga je presvjetiti gospodin veliki župan izvolio vlastitim rukom naktiti poetičkim i domorodnim rečenicama. Reče medju ostalim, da su škole neoborivi temelji narodne slobode, mi učitelji da smo apostoli svjetla, ja neko sam ustrajem na svojem mjestu pri svojem zvanju, kod koga sam sebi odmah u prvi mah osvjetjala lice, jer diješne zadaće nemože biti za Hrvatiku, nego širiti svjetlo, uljudnost i znanje medju pukom.

Pročitala sam tada to pismo jedan put, i to na brzu ruku. Moram reći, da mi je srcu godilo. Nenadah se takovo odlici, koja je najbolje suzbila klevete mojih neprijatelja. Pročitah pohvalu i babi svojoj. Starica sjedjeći pri svom prozoru slušala me pobožno. Od veselja išle joj guste suze na oči, a kad sam dočitala, privuče me na staru prsu i prekrsti me tri puta, uzdahnutivši: „Ah, da te sirotica pokojna mati vidi i čuje!“ Da, starica osvetila me je na svoj način, prišapnuvši Siličevima: kako me je odikovao veliki župan. Moji dragi susedi malo nepobjesniš od zavisti i skoro cijeli opet njihov otrovnji žalac. Ljutila sam se i kako, da baba nije šutila, ali šta će? Starice već jesu takove.

(Nastaviće se).

Poslijednje brzjavne vijesti.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 24. jula.

Zapadno bojište:

Front priestolonasljednika Ruprechta bavarskog:

Topnička bitka u Flandriji bijesni dalje u još ne dostignutoj jačini kroz dan i noć. Izvidnički se napadaju protiv našega fronta mnoge. Između kanala La Bassée i Lensa traje dalje živilna vatra. S obje strane Bussu i Bassée i Lipperace ostala su bez uspjeha neprijateljska noćna izvidnička preduzeća.

Front njemačkog priestolonaljednika:

Na Chemin des Dames-u napali su Francuzi kod Cerny-a opet na oporbanu 13. pješačku diviziju, koja kao ni do sada nije izgubila ni stopu onih položaja, koje je osvojila. 55. pješački puk, koji se sastoji iz Westfalaca i Lipperaca, u posljednje je vrijeme odbio da uđe u francuskih napadaju. Na desnoj obali Maas-e provali su 22. o. m. djelevoi badenskih pukova u znaku ugorjenih borbiljih velikih oružja.

Istočno bojište:

Cijeli istočni front između istočnog i Crnog mora stoji u znaku ugorjenih borbiljih velikih oružja.

Front maršala princa Leopolda bavarskoga.

Kod vojne skupine general-pukovnika pl. Eichorna napadali su uzaludno Rusi kod Jakobstadta nakon što je u jutro jedan njihov napad u širokom frontu našom uništavajućom vatrom već u začetku bio suzdržan. Jugozapadno od Dvinska povelji su Rusi poslije jakog topničkog djelovanja protiv naših linija šest divizija poteštroku nanizanih. Naše su linije posvema održane. Poslije žilavih borbi prsa u prsa morao je neprijatelj uz ogromne sive gubitke odstupiti. I kod Krewe ponovo su jurišali Rusi prije podne u širini od 5 kilometara i suzbijeni su, a selo Krewo nalazi se opet u našim rukama. U svemu je neprijatelj južno od Smorgona napadao sa osam divizija, čije smo sve pukove po zarobljenicima i mrtvima na frontu mogli ustanoviti. Povrat ili su se samo ostateći.

Vojna skupina general-pukovnika pl. Böhml-Ermolli-a:

Strateška operacija u istočnoj Galiciji sve je više snažnija. Rusi već uzmiču i sa sjevero-karpatskog fronta! Od Sereta do Šumskih Karpat napredujemo mi na frontu od 250 kilometara. Naši pobijedonosni vojni zborovi izvojevali su prelaz preko Sereta južno od Tarapola. Kod Trembowle suzbijeni su očajni ruski napadaji u masama. Podhajce, Halicz i linija Bistrica Celetwinska prekoračeni su. Plijen se još dosada nije mogao ni pregledati. Više divizija javljaju, da su zarobile svaku po 3000 ruskih vojnika. Zaplijenjeno je mnogo teških topova do najvećeg kalibra, željezničkih vozova sa potpunom opskrbom i puščanim materijalom, oklopljenih vozova i automobila, šatora, baraka i ostalog svakovrsnog ratajnog materijala. Ovo sve svjetlo doći o prenaglot neprijateljskom uzmicanju.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

Sjeverno se krilo priključilo pokretu, koji je započeo južno od Dnjestra. Uzduž cijelog fronta, jaka neprijateljska vatrena djelatnost. S obje strane Bistrice i pužno od Tölgyeskog klanca odbijeni su ruski napadaji. Poslije pojavljene vatrene borbe između dolina Trotusa i Putne, došlo je u širokim odsjecima do rusko-rumunjskih puščaja, da njihove čete priđiju u napad. Gotovo posyuda nije naše obrambeno djelovanje dopuštao neprijatelju da ostavi svoje robove. Gdje je pak god neprijatelj iz svojih robova izšao, bio je suzbijen. Danas u jutro razvile su se nove borbe.

Front maršala pl. Mackensena:

I uzduž Putne i Sereta pojava se vatrene borbe do znatne jakosti. Višestruko su ruski i rumunjske čete prelazile na napadaj, no svi su seti napadajući slomili već u našoj vatri.

Mačedonsko bojište:

Nikakvih većih borbenih djelatnosti.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Povratak Njegovog Veličanstva u Beč.

Beč.

Kb. Beč, 24. jula.

Njegovo Veličanstvo povratio se jučer sa svoga puta u istočnu Galiciju opet u Beč.

Odlikovanja.

Kb. Lavov, 24. jula.

Njegovo Veličanstvo podarilo je uspješnom zborom zapovjedniku podmaršalu pl. Hofmannu Leopoldov krst I. reda s ratnom dekoracijom i mačevima.

Kb. Krakov, 24. jula.

Njegovo Veličanstvo je namjesniku Galicije, grofu Hunyu, koji je vladara pratio na putu kroz Galiciju, izrazilo Previšnje pohvalno priznanje i lično mu predalo vojnu medalju za zasluge na vrpci vojnog krsta za zasluge.

Sklonost ka „zatvoru“ i rdjavom varenju

ne smije se zanemariti.

Izvolite pokusati jedared vodu

Hunyadi János

(Saxlehnerov gorki izvor)

Ovo je jedno sasvim NEŠKODLIVO sredstvo za pročišćavanje, bez kojega ne treba da bude nijedna kuća.

832-IV

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje) 10 helera
 Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko staje) 40 helera
 Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko staje) Kruna 4
 Mali oglasnici: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

ZUBNI LJEKAR

Velimir Cvetković
Miloša Velikog ulica 12.
Izrađujem vještice zube u kaučku i zlatu, zlatne krune, čuprje, blombarim zube cementom, porcelanom i zlatom, vadim zube bez ikakvih bolova. Primanje od 8–12 i od 2–6. 31730-1

Kupovine i prodaje

SAPUN ŽUČKAST DOMAĆI, odličan kvalitet za pranje veša prodajem Jefitino. Cijene na manje i veće količine u mojoj radnji. K. Feldmann, Vuk Karagićeva ul. broj 8. sniž. Beogradskih Novina. 32018

Namještaj.

MLADA ŽENA
Iz dobre kuće, traži sebi mješto u olomjeni porodici. Obraćati se administraciji Ista pod „Valjana 442“. 32046-3

KOD JEDNE SAME GOSPODJE

traži se familiarna ženska za sav kućevni posao. Od Senička pored Ville Therese vinoigrad br. 24. 32049

Stanovi.

DUČAN
Kr. Milana br. 120 podesan za sve, izdaje se odmah. 32050

Razno.

PIANINO ILI GLASOVIR
Izrađuje se pod najam. Ponude slati administraciji ovog Ista pod „Glasovir 440“. 32040-5

KORESPONDENCIJA.

Molim svakoga, koji zna da gdje se nalazi moj otac Strahinj. Kostić, berberin iz Zajecara, a tako isto i moje dvije sestre i brat, koji su ostali u Paračinu, da javi preko ovih novina Giorgij Kostić, časovničkom pomoćniku, pretplatniku „Beogradskih Novina“. 31993-8

Mileva Jove Tošić bivšeg činovnika željezničke direkcije da se javi, gdje je i adresu pojaže Olgi R. Nikolić Jeđremova 51, Šabac. 32043

Naš brat Dušan Adamović, učenik Bogoslovlje Sve. Save, rodom iz Sarajeva, zatekao se u Beogradu kad je rat buknuo. Od onda nije se nikad javio svojoj rodbini, niti smo ih mogli o njemu dozнати. Miloš svakog, ko bi šta o njemu znao, da odmah javi se stranom na adresu, Jelena Adamović, učiteljica, Bos. Građanska Bosna. 2647

Stevi Čimoviću, Zeneva, Dolje imenovane male, da im se pošalje invalidska pomoć. Milentija udova Boška Viličića iz Draguilevice Valjevske. Rješenje Valjevskog prvostenog suda. Jelica udova Koste Pantelića iz Draguilevice Valjevske. Rješenje Valjevskog prvostenog suda. Opterećena sa četvoro djece. Leposava udova Radivoja Česarovića iz Vragoštanice Valjevske. Rješenje Valjevskog prvostenog suda. Petrija udova Milarada Dobrivojevića iz Vragoštanice Valjevske. Rješenje valjevskog prvostenog suda. Opterećena sa troje djece. Smiljana udova Mladina Dobrivojevića iz Vragoštanice valjevske muž poginuo na Gučevu, kao obveznik V. puške II. poziva drinske divizije. Opterećena sa troje djece. Miloš Živković iz Kamencice Valjevske. Rješenje Valjevskog prvostenog suda. Opterećena sa dvoje djece. A. 2649-8

Jovanu Premoviću, Ženeva, Molim raspitajte za Cevi-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitajte za Cevel-a Abravanel-a, rodom iz Pirot-a star 24. godine, kol je bio bolničar Čele-Kula, Niš. Do danas se o njemu ne zna, je li živ, i gdje se nalazi. Molim za odgovor na adresu preko Beogradskih novina Borivoj Kitanović. 32051-g

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim raspitaj